

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Imenitni: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserti petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadoštno frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:

	V Jugoslaviji	V inozemstvu
12 mesecev	Din 120—	Din 144—
6	60—	72—
3	30—	36—
1	10—	12—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

PISMO IZ PRAGE.

ZAKON V VARSTVO REPUBLIKE. — ČIŠČENJE V ČEŠKI SOCIJALISTIČNI STRANKI. — PRICETEK SPOMLADANSKEGA ZASEDANJA. — ZANIMIVA KNJIGA O JUGOSLOVENSKEM VPRAŠANJU. — RAZSTAVA KRAJEVNIH SLIK IZ JUGOSLAVIJE. VZORČNI VELEMENJ.

11. marca.

V poslanski zbornici je bil sprejet zakon v varstvo republike in zakon za državno sodišče. Sprejetje pa ni šlo gladko, kakor se je to pričakovalo že iz prejšnjih izjav komunistov in Nemcev na raznih shodih. Zlasti so se odlikovali za bučno obstrukcijo komunisti. Ob govoru poročevalca dr. Medvedkega so pričeli kričati in svoj krik so spremljali z razbijanjem po pulitih, s trobljenjem in piskanjem. Po njihovem brezplodnem početju je izključil predsednik Tomášek štiri komunistične poslance na 8 sej, dva na deset sej in zraven tega jim je odvzel poslansko plačo za april. Morala je poseči vmes parlamentarna straža, ker izključeni poslanci niso hoteli prostovoljno zapustiti zbornice. Nekateri je morala parlamentarna straža iz zbornice vleči ali pa nesti. Nemci so se omejili samo na proteste in opozicijske govore, v katerih so nastopali v pozici bojovnikov — za s vobodo! Ko se spominjamo, da so ti Nemci oni, ki so v Avstriji kazali zlobno radost na usmrtenju čeških veleizdajalcev in na smrtni obsodbi dr. Kramara in dr. Rašina, se ne moremo ubraniti nasmeha nad takimi bojovniki za svobodo! Ko se spominjamo, da so slovaški ludovci, ki so asistirali nemški in madžarski irredenti.

Pri razpravi je podal za vlado namestnik ministrskega predsednika Malypetr izjavo, v kateri je naglašal, da zakon v varstvo republike ni naperjen proti nim, ki dobro mislijo za republiko in ki delajo za njen procvet in zagotavljanje, ta zakon tudi ne bo oviral svobodnega izjavljanja mnenj, toda po njegovi proklamaciji se ne bodo trpele več nikake očitne neresnice, surovo ščuvanje ali čini, ki bi hoteli napraviti državi škodo. Koalicijske stranke so sprejele to izjavo z burnim ploskanjem. Po nekaterih govorih opozicijskega govornika za narodno demokracijo si najino poslanec dr. Kramar, S polemično svojo besedo, v kateri je pokazal polno svojo spretnost, je zelo učinkovito ovrzel do korenine vsa nepoštena izjavljanja Nemcev in komunistov. Obsežen je bil tudi dragocen govor socijalnega demokrata dr. Meisnerja, ki je bil pri izdelovanju zakona v varstvo republike glavni pravni sodnik.

V podrobni debati se je oglasil z izpreminjivimi predlogi posl. dr. Bartošek v svojem in v imenu svojih tovarišev: bivšega ministra dr. Vrbenškega, Draxla in Landove Stychove. Ti štirje so tvorili v klubu čeških socialističnih poslancev levico, ki je imela anarhistično — komunistični značaj in je pogostoma prihajala v navskrižje z nastopajočo stranko. Predloge so jim sopodpisali češki, nemški in madžarski komunistični poslanci. Ko se je dotaknil nekaterih zaupnih reči iz kluba čeških socializmov, je podal imenom njegove manjšine 23 izpreminjivih predlogov.

Predsednik kluba čsl. socializmov posl. Slaviček je takoj imenom stranke razglasil, da je dr. Bartošek v svoji izjavi zagrešil nelojalnost proti klubu, ker je prišel s svojimi predlogi potem, ko je klub že v veliko večino zakon odobril. Toliko nelojalnejše je to, ker si je dal predloge sopodpisati po opozicijski stranki. Glede Bartoškovih predlogov je rekel, da to niso predlogi kluba čsl. socializmov, kateri kot koalicijska stranka sprejemajo za zakon odgovornost. Klub pa je v seji, ki se je takoj nato vršila, vse štiri člane izključil iz svoje srede. To izključitev je klubu češkoslovaških socializmov samo v prospeh in koristi tudi celi koaliciji, ker s tem se je klub iznebil nezanesljivih življev.

Ta izključitev voditeljev leve v stranki čsl. socializmov, katero je potr-

dil s svojim sklepom tudi izvrševalni odbor stranke, je nujna posledica daljšega razvoja razmer v stranki čsl. socializmov. Vsi izključeni so vstopili v stranko politično preračunano. Njihovo izključitev vidi rada ne samo stranka čsl. socializmov, marveč tudi večina vse češke javnosti, ker ne pomeni le konsolidacije ene izmed koalicijskih strank, marveč ima svoj pomen tudi za celonarodni in državni interes. Pri glasovanju v izvršilnem odboru stranke so se proglasili z izključenimi za solidarne njegovi člani: redaktor Borek, red. Danda, ing. Stych in gospa Hrdličkova in so bili zaradi tega brez debate izključeni iz stranke. Dr. Vrbenky v svojem in v imenu izključenih naznanja, da se obrne do zastopstva stranke in predloži svojo besedo v presojo javnosti potom tiska. O mandatih izključenih poslancev razsodi volilno sodišče, pri katerem bo stranka čeških socializmov te poslance tožila zaradi nečastnih izjav.

Zakon v varstvo republike in za državno sodišče je bil sprejet tudi v drugem čitanju in pride sedaj v senat. Zbornica je imela 9. t. m. poslednjo sejo svojega zimskega zasedanja, senat pa bo zasedal še 8 dni. Spomladansko zasedanje se prične 23. t. m., pravzaprav pa šele po velikonočnih praznikih dne 12. aprila. Naprej pride v razpravo zakon v varstvo najemnikov z malimi izpremembami napram dosedanjemu zakonu, katerega veljavnost konča 30. aprila t. l. Zasedanje bo trajalo do srede maja.

Praška založba »Vesmir« je izdala dragoceno in za Jugoslovane zelo zanimivo knjigo »Tajna diplomatska hra o Jihoslovany za svetovne války«, katero je napisala dr. Milada Paulova. Knjiga je plod njenega študija o jugoslovenskem vprašanju, katerega je omogočila jugoslovenska komisija v Pragi. Vrednost te knjige tiči zlasti v tem, da so v njej natisnjeni doslovni prevodi cele vrste uradnih dokumentov iz vojne dobe, zlasti uradna pisma barona C. Hötendorffa, grofa Tisze, barona Buriana, grofa Czernina, grofa Clama-Martinica, generalnega polkovnika Rhe-mena, generalnega polkovnika Sarkotiča in drugih. Knjiga slika v petih delih nastanek in razvoj trializma, borbo barona Buriana in C. Hötendorffa, akcijo princa Sixta Bourbonškega, odnošaje jugoslovenskega vprašanja napram Brest - Litovsku in končno posvetovanju v Sarajevu in zaključno rešitev. Avtorica kaže v svoji knjigi, kako je bilo jugoslovensko vprašanje v notranjosti monarhije in njegova rešitev stalni predmet najrazličnejših kombinacij in diplomatskega truda, katerega nam predstavlja z vrsto diplomatskih dokumentov. Njihovi originali se nahajajo v državnem arhivu na Dunaju in so bili avtorici dani na dispozicijo s prijateljske strani. (O tej knjigi je naš list obširno govoril že pred tedni. Uredništvo.)

Dobro propagandno službo za slovenski jug vrše naši slikarji. Tako je razstavil te dni v praškem Rubeševem salonu mladi češki impresionist Jos. Pisecky nad 50 krajevnih slik, to so dalmatinski motivi, v glavnem iz Dubrovnika, potem z otoka Krka, Lobada, Prviča, Šipana itd. Njegove dalmatinske impresije, prosičene s solncem in mehko vibrirajočim vzduhom, so dosegle pri kritiki pohvalo in pri občinstvu priljubljenost, tako da je cela vrsta slik že prodana. Josip Pisecky, ki je izredno marljiv slikar in navdušen oboževatelj krasot Jugoslavije, se pripravlja v bližnji dobi na novo študijsko potovanje na slovenski jug, kjer namerava slikati v Sarajevu, v Mostarju in v Boki Kotorski.

Letošnji spomladanski praški vzorčni velesiem je spojen s hotelskim sej-

mom, ki je bil odprt 7. t. m. Cela vrsta zanimivosti je stopila obiskovalcem pred oči. Med drugimi so videli tudi, kako se pečejo celi koštruni na ražnju po jugoslovenskem načinu. Razstavljena so jugoslovenska vina in nova praška vinarna »Kumanovo« je seznanjala udeležnike proti malemu prispevku za zlati zaklad čsl. republike z okusnimi izdelki svoje srbske kuhinje. Velesiem je bil odprt danes. Šteje zelo mnogo udeležnikov iz inozemstva. V posameznih strokah je zastopano: v stavbeni

163 tvrdk, v mizarški 198, v kovinarski 463 v elektrotehniški 71, v tekstilni 214, v oblačilni 123, v galanterijski 105, v kožni 97, v stroki stekla in porcelana 56, v umetniško - industrijski 97, v kemični 58, v stroki živil in likerjev 99, v stroki godbenega orodja in igrač 45, v papirni in grafični 81, v stroki za dragocenosti 21. Vsega skupaj je za velesiem priloženih okoli 2000 tvrdk, ki razstavljajo svoje izdelke.

J. K. S.

VAŽNI UKREPI V SLOVENIJI.

VLADA IN ŽELEZNIČARSKO GIBANJE. — MINISTER SAOBRAČAJA PRIZNAVA ŽELEZNIČARSKO IZENACENJE DRAGINJSKIH DOKLAD RAZPUST »ORJUNE«.

— Beograd, 13. marca. (Izvir.) V ministrskem predstvedstvu je bila včeraj ožja konferenca v Beogradu navzočih radikalnih ministrov. Konferenci so prisostvovali poleg ministrskega predsednika Pašića minister saobračaja dr. Velizar Janković, minister notranjih zadev Vujičić in minister pošte in brzojava Vukičević. Ta ožja konferenca je bila zelo zanimiva in značilna. Na njej so ministri predvsem razpravljali o potovanju predsednika Pašića v Slovenijo, oziroma o vzrokih, zakaj je to potovanje izostalo. Dalje je konferenca razmotrivala splošni notranji polit. položaj in pozicije narodnoradikalne stranke pri bodočih nedeljskih skupščinskih volitvah. Ob tej priliki so bile izmenjane misli tudi o važnih ukrepih, ki se imajo izvršiti v Sloveniji. Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je pozvan v Beograd, da vladni poroča o situaciji.

Minister saobračaja dr. Velizar Janković je na konferenci sprožil tudi vprašanje, kako zadovoljiti železnice, ki so pričeli z obsežnim gibanjem za izenačenje draginjskih doklad.

Po konferenci je minister saobračaja dr. Janković izjavil vašemu dopisniku, da je to vprašanje bilo od strani ministrstva saobračaja že davno rešeno in da je bilo sklenjeno, da se draginjske doklade vsemu železničarskemu osebju izven kraljevine Srbije in v Črno Gore, torej v vseh ostalih delih države izenačijo z draginjskimi dokladi za železnice, veljavnimi v območju kraljevine Srbije. To vprašanje je bilo že davno rešeno. Iz raznih tehničnih razlogov pa se je izvršitev tega sklepa zavlekla in zakasnila. Zvečer je Presbrijo izdal o draginjskih dokladah železnice precej obsežen komunik, ki upravičuje postopanje ministra saobračaja in vlade ter navaja, da je bilo

vprašanje o teh dokladah načelno že rešeno in da je bilo edino potreba, da sklep ministrskega sveta odobri finančni odbor narodne skupščine. Finančni odbor pa tega vprašanja ni mogel rešiti iz čisto navadnega razloga, ker se je čakalo, da se zberejo potrebni podatki in ker se mnogi odborovi člani kot poslanski kandidati niso mogli udeležiti seji v zadostnem številu.

Presbrijo zatrjuje, da se bo gorenje vprašanje končno veljavno rešilo na prihodnjih sejah finančnega odbora in da bodo izenačeni draginjski dodatki veljavni od 1. marca dalje.

— Beograd, 13. marca. (Izvirno.) V Beogradskih političnih krogih je vzbudila veliko iznenadenje vest o povratku predsednika Pašića iz Banjaluke in o izostalem potovanju v Ljubljano. V nedeljo je povsod vladalo nekako začudenje. Razširjeni so bili najraznovrstnejši komentarji. Zelo značilno pa je poročilo, ki je priobčujo Pašičev organ »Tribuna« o vzrokih, zakaj je potovanje v Ljubljano izostalo. »Tribuna« veli med drugim, da je ministrski predsednik opustil svoje potovanje na zbor narodnoradikalne stranke v Ljubljani, ker je bil v Zagrebu obveščen kako fašisti (Orjunaši) pripravljajo proti njemu demonstracije in da pokrajinski namestnik za Slovenijo ne more preprečiti teh demonstracij. »Tribuna« veli dalje, da je pokrajinski namestnik g. Hribar pozvan v Beograd in da se bo na eni bodočih sej ministrskega sveta razpravljalo o razpustu organizacij Orjune v vsej državi.

Iste razloge kakor »Tribuna« priobčuje tudi današnji radikalni »Balkan« ter pristavlja obenem pretirano vest, da je skušalo okoli 300 orjunašev za vsako ceno preprečiti zbor narodnoradikalne stranke v Ljubljani.

Gospodarski boj za reški trgovski emporij.

REŠKI KONZORCIJ IN NAŠI GOSPODARSKI INTERESI. VPRAŠANJE BAROŠA IN REKE.

— Zagreb, 13. marca. (Izv.) Današnje Novosti priobčujejo obširno situacijsko poročilo svojega stalnega beogradskega dopisnika o položaju Reke, oz. o najnovejšem štadiju vprašanja izpraznitve Delte in Baroša. Iz dopisa je sklepiti, da skuša radikalna vlada v svojem postopanju velik del odgovornosti glede tega problema zvaliti na rame posvetovalne komisije. Radikalna vlada smatra to komisijo za reprezentanta javnega mišljenja našega naroda.

Dopis med drugim veli:

Radikalna vlada je dobro znala, da bo Italija sprožila vsa mogoča vprašanja, da bi se tako izognila popolni izvršitvi Rapalske pogodbe in le eventualno Baroš in Delto priznati nam tako, kakor nam to določa Rapalska pogodba. Znaoč za stališče Italije v tem vprašanju, je vlada naši delegaciji v Opatiji poslala navodila, ki gredo na to, da se pri razpravi vprašanja Baroša in Delte izogne nesoglasju. Vlada je delegaciji dala pooblastilo, da preko izpraznitve Baroša in Delte preide z znano rezervo, z izjavo, da posvetovalna komisija lahko razpravlja o podrobnostih. To je Italija sprejela z največjim zadovoljstvom. Italija je takoj sprožila vprašanje konzorcija na Reki. Ker naša delegacija v tej stvari ni imela zadostnih navodil in ker je tudi član italijanske delegacije Quartieri odpotoval v Rim, je naša delegacija dr. Rybaf porabil priliko, da je odpotoval v Beo-

grad po nova navodila. V Beogradu med tem časom niso podali novih navodil in je očitno da jih vlada deloma zavlačuje, ker do danes dopoldne (ponedeljek) ni bil dr. Rybaf sprejet niti od Pašića, niti od dr. Ninčiča, ki se še ni povrnil s svojega agitacijskega potovanja.

Radi tega je bil dr. Rybaf navezan na posvetovalno komisijo, v kateri prevladuje mnenje, da z Italijo ni vstopiti v reški konzorcij.

To mnenje posvetovalne komisije se očitno ne krije z mnenjem vlade, ki v baroškem problemu naglašava dve stališči: 1. ožje, to stališče uvažuje interese v Hrvatski in v Primorju in 2. širše, uvažujoč interese vse naše države. Ožje stališče gre za tem, da dobi Delto in Baroš, širše stališče pa vodi na Reko, ki omogoča gospodarsko močne vezi, ker je treba tudi uvaževati, da bi Baroš in Delta sama povzročila naši državi neprestano napete odnošaje z Italijo. Po izjavi nekega člana posvetovalne komisije vlada povsod prepričanje, da je vlada za širše stališče, t. j. da se uredi reško vprašanje po načinu konzorcija.

Jutri v torek posvetovalna komisija nadaljuje svoje delo. Na ponedeljkovi seji je bilo stališče opozicije ojačeno.

SKRINJICA NAPREDNEGA BLOKA JE ČETRТА!

18. MARCA VSI NA VOLIŠČE!

POVRATEK DR. RYBARA V OPATIJO.

POROČILO VLADI.

— Beograd, 13. marca. (Izv.) V predstvedstvu ministrskega sveta je včeraj popoldne ministrski predsednik Nikola Pašić sprejel dr. O. Rybara, ki mu je poročal kot predsednik naše delegacije v paritetni komisiji o uspehih pogajanj z Italijani v Opatiji. Dr. Rybar se je z ministrskim predstvednikom razgovarjal nad eno uro. Tekom današnjega dopoldneva poda dr. Rybar poročilo zunanjemu ministru dr. Ninčiču, ki se je danes zjutraj vrnil s svojega agitacijskega potovanja po Vojvodini. Ministrski predsednik Pašić se je interesiral ne samo za celokupno delovanje delegacije v paritetni komisiji, ampak je zahteval detajlirana poročila o vseh vprašanjih, ki so v Opatiji na dnevnem redu, osobito pa o vprašanju izpraznitve Baroša in Delte. Po današnjih konferencah dr. Rybara s Pašičem in dr. Ninčičem je pričakovati, da sprejme naša delegacija v Opatiji nova vladna navodila.

Dr. O. Rybar odpotuje nočjo v Opatijo, kamor se povrne tudi šef italijanske delegacije senator Quartieri. Za jutri popoldne je določena važna seja paritetne komisije, ki bo v vsakem oziru odločilnega pomena. Paritetna komisija pa bo po sedanjih poročilih pred veliko nočjo mogoče delovala le še do 20. t. m., na kar bodo člani komisije odpotovali na velikonočne počitnice.

Pravo in sistematično delo za rešitev vseh problemov pa se prične že po veliki noči. Sedaj je že jasno, da paritetna komisija ne bo mogla izvršiti določenega programa tekom enega meseca, kakor je bilo to dogovorjeno v Santi Margheriti. Pogajanja se bodo precej zavlekla.

DELO POSVETOVALNE KOMISIJE.

— Beograd, 13. marca. (Izv.) Tudi tekomi včerajšnjega dneva so se nadaljevale razprave o baroškem in reškem vprašanju v posvetovalni komisiji. Posvetovalna komisija je razmotrivala predvsem stališče glede izpraznitve Baroša in Delte. Šef delegacije dr. Rybar se je udeležil konference. Stališče posvetovalne komisije se da kratko precizirati tako, da zahteva od strani Italije izpraznitev Baroša in Delte, na kar sledi sporazum o vpostavitvi železniškega prometa in gospodarskih stikov med Reko in jugoslovenskim zaledjem in končno sistemizacijo reške države. Posvetovalna komisija odločno naglašava, da ne sme na Reko biti odposlan popreje niti en voz, dokler ni izvršena popolna izpraznitev Sušaka z Barošem in Delto vred. Komisija pa stoji tudi na stališču, da se imajo vsa sporna vprašanja med Italijo in Jugoslavijo glede Reke urediti in rešiti na iskren in prijateljski način. Prometni skrovnjak Derocco je komisiji poročal o vseh prometnih problemih, ki zadevajo Reko, osobito o ureditvi železniškega prometa med Reko in Zagrebom.

Popolna izpraznitev Dalmacije.

— Beograd, 13. marca. (Izv.) Ministrstvo zunanjih zadev je tekomi včerajšnjega dneva prejelo oficijelna poročila o popolni in definitivni izpraznitvi vse tretje dalmatinske cone. Poročila posebno naglašajo dejstvo, da se je izpraznitev povsod izvršila v največjem redu in miru in dostojno. Povsod je vladalo iskreno navdušenje naroda. Italijanski general Barbaris in general Milič sta se po teh oficijelnih poročilih povsod najljubezniveje pozdravljala.

GIUNTA IN GOSPODARSKA POVDZIGA TRSTA.

— Trst, 12. marca. (Izvir.) Na poziv Mussolinija je odpotoval Giunta v Rim. Giunta ima postati član italijanske delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo. Mussolini je Giunta pisal pismo, v katerem veli, da polaga veliko važnost na to, da se udeležuje pogajanj z Avstrijo oseba, ki prav dobro pozna gospodarske razmere Trsta.

Telefonska in brzojavna poročila

POVRATEK STOLETNIH EMIGRANTOV Z MADŽARSKE.

— Beograd, 13. marca. (Izvir.) Zelo mnogo srbskih rodbin, bivajočih v okolici Budimpešte je optiralo za jugoslovensko državljanstvo. Te srbske rodbine, emigranti, ki so naselili v budimpeštanski okolici beže pred krvoločnim Turkom s svoje rodne grudev Južni Srbiji, se sedaj vračajo v domovino in se nameravajo naseliti na Ovrhah polju. Kolonizacija tega polja pa še ni izvršena, radi tega jih nameravajo oblasti naseliti v niški okolici. Vlada je naklonila časno 30.000 dinarjev podpore.

Zbližanje med Vatikanom in in oficijelno Italijo.

— Rim, 12. marca. (Izvir.) Novoimenovani civilni komisar za mesto Rim Cremonese je danes jutraj oficijelno obiskal kardinala vikarja Pompiliija ter so se izmenale medsebojne oficijelne čestitke. »Tribuna« pripisuje temu obisku dalekosežni pomen k zblizanju med Vatikanom in oficijelno Italijo, naglašajoč, da za Italijo nastopa doba duševnega in socialnega prerodenja. Po zblizanju Italije z Vatikanom postane Rim ne več središče političnih intrig marveč središče novemu duševnemu in socialnemu okrepljenju.

REDUKCIJA ANGLEŠKE VOJSKE.

— London, 12. marca. (Wolff.) Vojni budget za 1. 1923/24. izkazuje izdatkov za vojsko 52 milijonov funtov sterlingov proti 62.100.000 funtov lanskega budgeta. Število oficijerov in moštva je skrajšano na 170.000 ne vstevši vojske v Indiji. Vojska se je skrajšala za 44.200 mož.

ZAROTA PROTI ANGLEŠKEMU KRALJU.

— London, 12. marca. (Izvir.) Na Angleškem in Skotskem je bilo tekom zadnjih dni aretiranih 98 irskih republikancev-revolucionarjev. V Londonu samem je bilo izvedenih 23 aretacij. Vsi aretiranci so bili prepeljeni v dublinske zapore. Listi poročajo, da gre za dobro organizirano zaroto proti kralju.

IZ PORURJA.

SENZACIONALEN UMOR FRANCOSKEGA OFICIRJA. NEVERJETNA VEST.

— Buer, 12. marca. (Wolff.) V nedeljo noči so Francozi ubili nemškega kriminalnega uradnika in dva meščana. Kriminalni uradnik je bil ubit na magistratu. Civilista bila ustreljena zato, ker sta hodila po ulici se po mestu, ko je bilo že proglašeno vostrno obsešno stanje. Francozi so zateli magistrat. Delo počiva.

KDO JE MORILEC?

— Pariz, 12. marca. (Havas.) Rezultat prve preiskave umora v Dueru je pokazal, da je krivec član zelene policije. Ne gre torej za izbruh ljudske gneve napram kapitskijskim oblastim, marveč za zločin agenta provokatorja. Listi zahtevajo, da se takoj izvrši eksemplarna kazen, kajti to zahteva pravico in varnost življenja drugih. »Petit Parisien« piše, da naj se Nemtija zaveda, da vsa Francija stoji za svojo vlado, če je ona prisiljena poslušati se stroh represalij.

STROGE ODREDBE.

— Buer, 12. marca. (Wolff.) Francozi so nastopili proti prebivalstvu z najstrožimi represalijami. Od 7. zvečer do 6. jutraj je promet prepovedan. Izdajanje dnevnika je prepovedano. Vsi javni lokali so

zaprti. Rudnik »Westerholte« je bil zaseden. Včeraj dopoldne so Francozi s kopiti in biči razgnali vračajoče se vernike in jih prisilili lepi francoske letake. Popoldne je razburjeno prebivalstvo strgalo te letake. Francozi pa so na to aretirali več meščanov in jih prisilili stražiti letake. Meščanom so grozili, da jih ustrelje, če bi strgali letake.

SPOPADI MED NEMCI IN FRANCOZI.
— Dortmund, 12. marca. (Wolff.) Včeraj zvečer je prišlo med civilisti in francoskim vojaštvom do pretepa, kjer so Francozi streljali iz revolverjev in pušk. Ena oseba je bila ubita, štiri ranjene. Policijski komisar je bil obstreljen v ramo.

FRANCOSKO-BELGIJSKI SPORAZUM GLEDE RUHRA.

GLEDE RUHRA. — POINCARE V BRUSLJU. — KONFERENCA MINISTROV.
— Bruselj, 12. marca. (Izvir.) Posvetovanja ministrskega predsednika Poincaréja z belgijskimi ministri so pričela ob 14. popoldne in so trajala do 16. Konferenca je imela pozitiven uspeh. Po končani konferenci je Poincaré obiskal belgijskega kralja, s katerim se je dalj časa razgovarjal. Jutri jutraj odpušče Poincaré nazaj v Pariz.
— Bruselj, 12. marca. (Havas.) Ministrski predsednik Poincaré je danes prispel semkaj. Na kolodvoru ga je sprejel belgijski ministrski predsednik Theunis in spremstvu zunanega ministra Jasperja. Mnogi so pričeldali Poincaréju prispredem. Konferenca je pričela ob 14.

— London, 11. marca. (Reuter.) Angleški krogi smatrajo, da turški protipredlogi niso tako zadovoljivi, kakor jih je označila angorska vlada v svoji notni zavezniki zastopnikom. Bati se je, da zavezniki ne bodo mogli sprejeti vseh izprememb, ki jih zahtevajo Turki.

CARIGRAD — SEDEŽ BODOČI MIROVNI KONFERENCI.

— Carigrad, 12. marca. (Reuter.) Član britanske komisariata Henderson je odpotoval v London, da predloži vladi turške mirovne protipredloge. Henderson ba' potuje preko Rima in Pariza, da tam sondira teren za obnovitev pogajanj s Turčijo.
— London, 12. marca. (Izvir.) Londonskim krogi se ni oficijelno predloženo načrt protipredlogov angorske vlade k mirovni pogodbi. Politični krogi pa pričakujejo, da se mirovna pogajanja obnove in da se bodo upoštevali turški protipredlogi. Orientalska mirovna konferenca se več ne sestane v Lausanni, marveč v Carigradu. Mirovna pogajanja pa bodo vodili zavezniški višji komisarji in izmet paša.

SMRT POVELJNIKA »EMDEN«.

— Braunschweig, 12. marca. (Wolff.) Pomorski kapitan A. D. von Müller, ki je bil za časa svetovne vojne poveljnik »Emden« je včeraj zvečer v starosti 50 let umrl.

DAR ZITL.

— London, 11. marca. (Havas.) »Morning post« poroča, da so prebivalci Le Ueto in Guipuzcoa ponudili bivši cesarici Ziti grad, ki so ga kupili za 550 tisoč pezet. Kupno ceno so zbrali s podpisnino, ki so se je udeležili tudi španski kralj in člani dvornega plemstva.

OTVORITEV PRAŠKEGA VELESEJMA.

— Praga, 12. marca. (Izvir.) Včeraj je bil na slovesen način otvorjen ob navzočnosti zastopnikov vlade in zastopnikov trgovne industrije in obrtni redni pomladni vzorčni sejum. Radi dežja je bil obisk minimalen. Opažati pa je bilo že več inozemcev, ki so z raznimi tvrdkami sklenili trgovske sklepe. Na sejmu je razstavilo 2063 tvrdk.

Politične vesti.

— Konferenca nasledstvenih držav na Dunaju. Dne 19. t. m. se sestane na Dunaju konferenca delegatov Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Italije, Rumunije, Poljske in Madžarske, na kateri se bo razpravljalo o porazdelitvi dolgov bivše avstro-ogrske monarhije. Našo kraljevino bo na tej konferenci zastopal dr. Miroslav Ploj.

— Demokrati in diktatura. »Demokratija«, glasilo demokratske stranke, razpravlja o možnosti uvedbe diktature in izjavlja: »V naši zemlji ni več mogoča diktatura. Pri nas so padle glave politikov, rušili so se režimi, padali so prestoli — samo zato, ker se ni hotelo vladati ustavno in parlamentarno. Ustavnost in parlamentarizem sta edino mogoča temelja solidnega političnega življenja. Mi nočemo ne diktature posamičnih oseb, ne diktature strank, niti plemenske hegemonije. Volja naroda naj bo edini izvor oblasti in edino upravičilo poedinih režimov.«

— Dr. Kukovec brzojavka kralju. Mariborski »Tabor« poroča, da je dr. Kukovec poslal kralju Aleksandru to-le brzojavko: »Na severni meji naše države zmaguje Radić in Nemec. Odklanjamo odgovornost, ako se pred volitvami ne izpuste iz zaporov jugoslovenski nacionalisti.« K tej brzojavki pripominjamo, da je naš list dosledno opozarjal na nemško nevarnost, ki se vedno grozi našemu življu na severni meji, toda merodajni krogi na naši severni meji so bili ne samo za vse naše opozoritve gluhi, marveč so jih celo ogabno zavračali s preziranjem in zasmehom. Danes pa kličejo proti tej nevarnosti na pomoč vladarja samega!

— Stjepan Radić namerava sklicati hrvatski sabor. Iz Beograda nam poročajo: »Iz poročil, ki prihajajo iz Zagreba, se da sklepati, da namerava vodja hrvatske seljačke republikanske stranke Stjepan Radić takoj po volitvah v narodno skupščino nastopiti kakor nekak suveren hrvatskih dežela ter sklicati na zasedanje hrvatski sabor. Ako se to zgodi, bo imelo to dalekosežne, nadvse resne posledice. Po informacijah v političnih krogih je čisto gotovo, da Beograd ni več voljan še nadalje mirno in potrpežljivo prenašati te Radićeve provokacije. Ako bi se Radić v resnici usmelil sklicati hrvatski sabor, je treba računati kot z gotovim dejstvom z uvedbo vojaške diktature.«

— Po vesteh, ki smo jih prejeli iz Zagreba, ima Radić baje res namen takoj po izvršenih volitvah v narodno skupščino sklicati vse hrvatske poslance v Zagreb na zborovanje, katero bi se potem samo proklamiralo za hrvatski državni sabor ter proglasilo hrvatsko neodvisno republiko. Na prvi seji tega hrvatskega sabora bi se naj izvolil tudi poseben odbor, ki bi naj pričel pogajanja z Beogradom. Če so te fantastične vesti resnične, o čemer pa dvomimo, potem je jasno, da delajo gotovi krogi v svoji brezvestnosti in politični zaslepljenosti v resnici na to, da bi izvolili državljansko vojno. Kakšne posledice bi to imelo za našo državo in za naš narod, je jasno. Zato se nadejamo, da se bodo med nami našli možje, ki bodo z večjo roko znali preprečiti grozečo katastrofo.

— Kaj bo po volitvah? Glasilo nemške stranke, novosadski »Deutsches Volksblatt«, je objavil razgovor z nekim radikalnim ministrom, katerega ime pa ne navaja, o razvoju političnih dogodkov po volitvah. Dotični minister je kategorično izjavil, da se po volitvah ne obnovi radikalno-demokratska koalicija. Ako bi radikalna stranka pri volitvah ne dobila večine, bi bila seveda prisiljena stopiti v koalicijo z drugimi strankami. V tem slučaju bi stopila predvsem v pogajanja z radićevci in klerikalci. V Radićevi roki je baje težišče položaja. Ako bi Radićeva stranka vztrajala v svoji abstinenici ter bojkotirala parlament, bi se vrnila stara situacija in radikalci bi bili na koncu koncev zopet prisiljeni iskati stitje z demokrati, ali pa se odločiti za ponovni razpust narodne skupščine. Ako bi tudi nove volitve bistveno ne spremenile politične situacije, bi prišla na krmilo neparlamentarna vlada. — Prognostika, ki jo podaja neimenovani minister, je povsem točna. Ker se ni nadejati, da bi se mogla zopet ustvariti radikalno-demokratska koalicija, morajo računati s tem, da bomo imeli morda še letos nove skupščinske volitve. Ako bi pa tudi te volitve imele isti uspeh, kakor sedanje, potem je vsakekor na vidiku neparlamentarna vlada ali naravnost povedano — diktatura.

— Bolgarska narodna skupščina pred razpustitvijo? »Mir« je priobčil 9. t. m. tole notico: Narodna skupščina bo razpustljena te dni. Pripomniti je treba, da je to vprašanje na dnevnem redu, odkar je bila reorganizirana sedanja bolgarska vlada, da pa Stambolijski do danes še ni točno povedal, kakšne načrte kuje in kdaj bo začel z nasprotnimi strankami odločilni boj. Zdi pa se, da vesti o razpustitvi narodne skupščine niso neutemeljene in da bo Bolgarija v kratkem preživljala celo burne dni v pogledu notranje politike.

Gospodarstvo.

MARIBORSKA INDUSTRIJA IN TRGOVINSKA POGODBA Z AVSTRIJO.

Maribor, 12. marca.

Na pismeno vabilo Trgovske - obrtne zbornice v Ljubljani je danes popoldne v mali Götzovi dvorani zborovala mariborska sekcija »Zveze industrijev«, da se izjavi glede predstojećih pogajanj za trgovsko pogodbo med našo državo in Avstrijo.

To velevažno sejo je otvoril g. predsednik dr. Pipuš. Predvsem je konstatiral, da je zbornica tozadevno vprašalo polo, obsegajočo 16 zelo važnih točk, vpslala dne 8. t. m. s pozivom, da se odgovori predlože do 20. t. m. Naknadno pa je odgovor urgirala že za 14. t. m. Vseled tega ni bilo mogoče v tem kratkem času sklicati večje število članov »Zveze.« Zato se je vabilu moglo odzvati komaj 12 članov, večinoma iz Maribora. Po kratki debati, v kateri se je izrekla od večine ostrja obsodba glede nagajivosti carinske uprave pri vvozu za industrijo neobhodno potrebnih predmetov (n. pr. strojev) se je sprejel sklep predsedstva, Trgovsko zbornico obvestiti, da je »Zveze« vsled prekratkega roka sploh nemogoče razpravljati oziroma definitivno sklepati o stavljenih vprašanjih. Z odgovori naj se počeka v svrhu študij posamezne tvrdke. Nekatera vprašanja so zelo važna in splošnega pomena. Ta vprašanja so 1. dopolnitev določb glede črnežnega prometa, kolikor se je v praksi pokazala potreba dopolniti sporazum, ki je bil sklenjen med našimi in avstrijskimi delegati v Gradcu oktobra 1921. 2.) Predlogi, ki se tičejo olajšave osebnega prometa, priljage, vidiranja potnih listov itd. 3.) Predlogi glede pisemske pošte, paketskega in telefonskega prometa itd. 4.) Predlogi, ki se tičejo tovarnega železniskega prometa. 5.) Seznam blaga, ki pride kot glavni izvozni predmet za izvoz iz tukajšnjega okoliša v Avstrijo v poštev.

— Novosadska blagovna borza dne 12. marca. Novi Sad, 12. marca. Cene v dinarjih notirajo: Baška pšenica 447,50, dupl. kasa 450—455, baški ječmen ponudba 315, baški oves ponudba 290, baška koruza 240 do 250, suha 300, stara 315, dupl. kasa 245, za april 255, beli baški fižol 450, moka »0« ponudba 650, »8« ponudba 237,50, otrobi v papirnatih vrečah 160.—. Tendencja mirna.

— Beogradska blagovna borza 12. marca. Beograd, 12. marca. Pšenica 95 kg. 7 % pariteta Beograd ponudba 430, časno suha koruza, nova pariteta Beograd, iskanje 270, ponudba 280, ječmen 62/63 kg. franko Smederevo ponudba 315, moka »00« banatski tip, ponudba 700, suhe slive garnitura franko Valjevo, iskanje 300, ponudba 340, otrobi franko Beograd prompt ponudba 190. Tendencja: Stanje na borzi neizpremenjeno. Nikakoli zaključki. Trgovci se vzdržujejo kupovanja radi darne krize.

— Trgovski pregled zarbeškega blagovnega trga. Trg s kožami. Kupovanje kož je popolnoma usahnulo in sta bila ob sedaj dve darbi mesarske zadruge brezuspešni in se sedaj razpisuje nova dražba. Cene notirajo približno sledeče: volovske kože 18 do 19 Din, bosanske bušaste 11—12 za kg. Izvoz v Nemčijo je padel in radi tega so se znižale cene teležij koži ter se gibajo od 22—25 Din. ovčje in kozje kože varirajo od 15—20 Din za kilogram, jagnjetovo 15 do 20 Din za komad.

— Zagrebški kolonijalni in špecerijski trg. Cene na debelo v dinarjih za kilogram notirajo franko kelodvor Zagreb: Sladkor v kockah 24.—, sladkor v štokih 23—25, kristalni 22.—, kava Guatemala 63.—, Costarica 58.—, Perl Lave 57.—, Perl 55.—, Maragoype svetli ekstra velikozrnat 57.—, Portorico 1a 44,50, Minas zeleni 44,50, Rio ekstra 42.—, Rio dober 41.—, Rio navadni 40.—, Riž: Carolina 14.—, Japan Glace 12,50, Bassein Glace 10,75, Bassein neglaziran 10.—, olje: Soja najfinjšee znamke Skogum v sodih 32.—, Sezam brez d'ha v posodah od pločevine b/n 31.—, v sodih, octova kislina 80 % 43.—, čista domača svinjska mast 39.—, čaj: Ekstrissima Orange Pectoe 70.—, Panvang 62.—, Souchong 60.—, Moning 57,50, Celi cimet 39.—, suhe slive v zabojih a 25 kg 6,50, rožiči 1a italijanski 8,50, pol-ladja naprika 1a 65, ostra 45.—, portugalske sardine founat 10,25 (škafkat), sprintske 1a 8,75, petroleji beli reški v sodih 7,75, vzgialice: Drava 66.—.

— Jožefov semen v Krškem se vrši v torek dne 20. marca t. l. in ne 18. t. m. — Predavanje o vrtinarstvu. V četrtek dne 15. tm. predava v Mladici ob 8. zvečer g. kmet. svet. dr. Rohrmann: »O pogojih za uspešno vrtinarstvo.« Vabilo se člani sadjarskega in vrtinarskega društva ter prijatelji vrtinarstva.

— Kovinarska zadruga v Celju je imela 11. tm. občni zbor. Zadruška šteje 123 članov, 185 vajencev in 68 pomočnikov ter je v preteklem letu vzgledno delovala. Mnogi njeni člani so se udeležili lanske Obrtne razstave v Celju. Zadruga ima imovina znaša brez pisarniške opreme 10.428 K 80 v. Pristojbine za nove člane, kakor tudi za vajence so se zvišale na 200 ozir. na 10 in 25 Din. Zadruga pravila so se spremenila v toliko, da so se v zadruzo sprejeli tudi kovinarji iz laškega sodnega okraja.

— Odprava državnih monopolov v Italiji. Fašistovska vlada v Italiji je odpravila najprvo državni monopol telefona, katerega izročil eksploataciji privatnih družb. Sedaj je fašistovska vlada sklenila, da ukine v kratkem tudi državni monopol na vzgialice. Od tega monopola dobiva na leto čistih okoli 90 milijonov, vendar pa je povzročila take težkoče, da se ga hoče znebiti. Vse tovarne vzgialice se združijo v kartel, ki bo izdeloval vzgialice v privatni režiji. Država bo dobivala na leto ravno toliko kot doslej, vzgialice pa bodo dražje, iznebi pa se velikega števila uradništva in drage uprave.

— Za posetnike sejma na L'pskem. Posetniki lipškega sejma se opozarja, da ima jugoslovanska trgovinska agencija iz Norimbрге na seimu svoj lastni stand, k'jer je našim trgovcem in industrijalcem s potrebnimi informacijami na razpolago. Stand se nahaja: Ausstellungspark, Halle Nr 13, Stand 247/48.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Torek, 13. marca: Nižava Red E
Sreda, 14. marca: Seviljski brivec Red A
Četrtek, 15. marca: Jenufa Red D
Petek, 16. marca: Vrag in Katra Red B
Sobota, 17. marca: Tosca Red C
Nedelja, 18. marca: Vrag in Katra Izven
Ponedeljek, 19. marca: Gorenjski slavček Izven

DRAMA.

Torek, 13. marca: Zaprti.
Sreda, 14. marca: Ugrabljeni Sabinke
Red B.
Četrtek, 15. marca: Othello Red C
Petek, 16. marca: Zaprti.
Sobota, 17. marca: Za pravdo in srce Red A
Nedelja, 18. marca: ob 3. popoldne: Madame Sans Gene Izven
ob 8. zvečer: Othello Izven
Ponedeljek, 19. marca ob 3. popoldne: Za pravdo in srce Izven
ob 8. zvečer: Ugrabljeni Sabinke Izven

— Ljubljanski Zvon ima v svoji drugi številki sledeče vsebino: Dr. Joža Glonar zaključuje svojo instruktivno razpravo o lepi knjiž, Marija Kmetova prinaša nadaljevanje romana »V metozu«, dr. Ivan Priatelj pa v svojem eseu »Poezije, Mlade Poljske« podaja portrete pesnikov Mirala in Langeja ter Jana Kasproviča. Zlasti podoba zadnjega, enega najpomembnejših in najboljšeših pesnikov sodobne poljske literature, je obrtana z vsjo drju. Priatelj lastno plastiko in nazornostjo, Ivan Rozman je objavil nekaj uspešnih aforizmov pod naslovom »Nova erotika«, vzeti iz zbirke, ki v kratkem izide. Miran Jarc nadaljuje svoje »Črne čarodeje«, Ivan Zorec pa je pričel objavljati svoje pisane ljubzenske slike pod skupnim naslovom »Ljubice tri«. Igo Gruđen ima močno, ritmično razgibano pesem »V brezupni urli«. Mirko Pretnar pa nekaj svojevrstnih, tagorevskih nežnih verzov pod naslovom »Prčakovanje« in »Se nekaj«. V »Knjževnih poročilih« ocenjuje dr. Ferdo Kozak Gradnikovo pesniško zbirko »Pot bolesti«, Mlad Seliškar pa Vodnikovo pesniško zbirko »Zalostne roke«. J. Pok piše o Zorčevi noveli »Zmote in kone gospodične Pavle«, dr. Josip Tominešek pa o Orlovi kriminalni povesti »Pasti in zanke«, Vseučiliški prof. dr. A. Gavazzi je temeljito in temperamentno obrabčal z Randievio italijansko knjigo »La Jugoslavija«. V Kroniki« pa zlasti opozarjamo na strokovno in zanimivo Strifotovo poročilo o dosedanjih predstavah ljubljanske opere. — Vsebinska revija je torej dovolj pestra in aktualna, da naj vsak omikanec, ki se zanima za razvoj slovenskega slovstva, poseže po n'i. Naročnina stane letno Din. 90. Toplo priporočamo.

Glasbeni vestnik

— Dr. Cerinov koncert. Zagovarjati potrebo sinfonijskih koncertov za razvoj našega glasbenega življenja bi pomenilo nositi vodo v Savo. Slovenska glasbena kultura je do nedavna mnogo trpela zaradi pomankljive instrumentalne glasbe. Skladatelji so se po večini posvečali vokalniki glasbi, orkestralna dela so bile bele vrane. Toda kako lep vspon navzgor v zadnjih letih! Koncert orkestralnega društva Glasbene Matice ob petdesletnici Glasbene Matice je prinesel izključno orkestralna dela domačih kompozitov. Smisla za instrumentalno glasbo tedaj ne manjka. Težnja po ustvarjanju orkestralnih del je narasla takrat, ko smo začeli dobivati sinfonične koncerte, na katerih smo poslušali svetovna glasbena dela in na katerih so prišli do besede v upoštevanja vredni meri tudi slovenski skladatelji. Orkestralno društvo Glasbene Matice, Zveza godbenikov za Slovenijo in zlasti dr. Cerinov orkester muzike dravske divizije so s hvalevredno vneto na nešteti koncertih utirali pot razvoju naše instrumentalne glasbe. Dostikrat jim je bila ta naloga nevhvalna, ker splošna občinstva ni vedelo ceniti brezprimernega truda dirigentov in izvajalcev. Tu dr. Cerin je moral okusiti parkrat bridko spoznanje, zlasti pri predzadnjem koncertu po novem letu, ki je v moralnem oziru izvrstno, v gnotnem pa šbko uspel. Pohvala kritike in le malo hvaležnosti sta bila plačila za njegov in za trud njegovih postrvovalnih glasbenikov. Ni se ustrašil, z neumorno delavnostjo je pripravil včerajšnji koncert, ki je v svojem vsposledu nudil res lep užitek. Vzpored sam je mikal in navzezdaje in ljubljanska publika vendar uvidela, da je n'ena dolžnost obiskati koncert. Obisk je bil izredno številen, dvorana razprodana, zanimanje za izvajane skladbe veliko. Kulminacija večera je seveda tvorila znamenita, klasična peta simfonija (sinfonia) usode Ludovika van Beethovena. Nič manj pa ni blestel Lizstov klavirski koncert, katerega je sfinalno, z občudovanja vredno bravuro sviral naš mojster g. Anton Trost iz Dunaja. Njegova igra je poslušalce popolnoma prevzela in očarala. Aplavdarali so neprestano, umetnika nešteto krat klicali na oder, da je moral dodati še eno točko. Pa tudi po tej ni hotelo viharno odobravanje n'one pomehati. Deloma dokaz, da v našem občinstvu napreduje smisel za klavirsko umetnost. Na sporedu sta bili dalje še dve točki: V. Parmova predgra k dramatični romanci »Stara peseme«, historičen dokument iz slov. operne literature, plod lahkokrile Parmove muze, katerega je dr. Cerin izvajal v proslavo šestletnice rojstva in 40 letnice umetniškega delovanja skladateljevega. Občinstvo je navzočega s'voljase skladatelja Parmo viharno akklamiralo. Posebno navdušena pa je bila sprejeta Goldmarkova uvertura Sakuntala. Dr. Cerinov orkester je ves vzpored absolviral z razumevanjem in vneto, ki zasluži popolno priznanje. Neumorno delavni kapelnik dr. Cerin se je moral ponovno za ovacije zahvaljevati. Če stitamo mu h tako lepem uspehu koncerta tudi mi, Neuslišane, naj vključi razpis, da

DOPISI.

— Klerikalni bombardma komunističnega shoda. Iz St. Jerne'a nam poročajo: Za nedeljo jutraj po maši je kandidat kom. stranke Vladimir Fabiančič sklical shod mahi posestnikov. Proti shodu pa so klerikalni veljaki in duhovni organizirali kohorto tercijalk in Orlačev, da so vprizorili pravcato bombardiranje komunističnega shoda. Na komuniste je deževalo kamenje. V splošnem pretepu je bilo strganih več suknjičev, nekateri so z bojišča odnesli znatne praske! Sadovi klerikalno-komunističnega pakta se kmalu pokažejo tudi v Ljubljani. Divji zakon pravijo ni blagoslovljen od cerkve.

— Iz Bleda nam pišejo: 18. februarja je pridela tukajšnja šolska mladina v korist revni šolski deci predstavo: »Sivilja Klara« Z največjim zanimanjem je sledilo občinstvo poteku igre. Otroci so igrali svoje vloge z veseljem. Posebno so ugajali srčkani palčki v svojih rdečih in zelenih kostumih. Tudi vile so izvršile prav dobro svoje vloge, glede petja in plesa. Siviljo Klara je igrala učenka 8. razreda Majda Hočevarjeva prav iz duše. Pohvalo zasluži tudi učenka III. razreda Jelka Tomše. — S tem je bil najlepše poplačan trud učitelstvu. Med odmorji je sviral učiteljski salonski orkester. Da znalo Blejci ceniti in spoštovati šolo, potrjuje dejstvo, da je bila dvorana Bleškega doma nabit polna. Morala se je igra na splošno željo ponoviti 4. marca in je bila dvorana zopet polna. Ob tej priliki je daroval g. graščak Kenda znatno svoto za revne šolarje ter se obakrat udeležil predstave. Da bi bilo več takih šolskih priateljev!

— Iz St. Jerne'a nam pišejo: Kakor drugod, tako je tudi nam pobrala vojna vihra zvonove. Sedaj pa dobimo nove in sicer bodo na dan sv. Jožefa v prvo zadoneli po naši občini. Istega dne bo daroval novomavnik č. g. pater Bernard svojo prvo nekovarno daritev in ob tej slovesnosti bodo novi zvonovi bili svojo pesem sez hribje in doline. Naj donijo v smislu: »Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango« ter nam naznanjajo novo boljšo po-

dočnost. — Mladinska bolezen škrlatinka in davica je ponehala. Pobralla je Morana več otrok. — Na veliki četrtek (29. marca) se bo tukaj vršil letni semenji, ki obeta mnogo obiskovalcev, ker je ta semenji baš umesten zaradi velikonočnih praznikov.

— Velika povenjen v Slovenskih Gorah. Iz Maribora nam pišejo: Zadnje deževje je na severnem ozemlju po nekaj povzročilo velike poplave. V dolinah Pesnice in njenih pritokih so bile tako velike poplave, kakor jih ljudje še ne pomnijo. Zlasti prizadeta sta okraj St. Lenart in okolica Šmarjeta, Sv. Jurij, najhujše pa Sv. Rupert. Še v ponedeljek je stala na cesti St. Lenart-Sv. Marjeta tako visoka voda, da je moral šofer do pasu broditi po vodi, da je preiskušal možnost vožnje za avto in da so morali pasažirji pred Sv. Marjeto izstopiti, ter se dati prepeljati z voli. Po odtoku vode se je pokazalo, da je bila cesta na mnogih krajih tako občutno poškodovana, da je bil promet res ogrožen in posebno nevaren ponoči. Zgodilo se je tudi več nesreč, baje se je neki prevoz z mrličem ponesrečil na razrušeni cesti, tako, da so morali konje ozir. priprego odrezati, da so rešili vse konje. Najhujše je bila prizadeta znana kotlina St. Rupert, kjer je bil promet od sobote na nedeljo in deloma še ponedeljek ustavljen. V kotlinskem ovinku Pesnice nad sv. Marjeto je voda stala tako visoko, da je prišla v hiše in so ljudje v strahu bežali v podstrešja. Manj prizadeta je bila dolina okolice Hraustovec. Vasi Radohova in Gočova sta bili videti kakor otoki sredi jezera. Poplava je zahtevala tudi človeške žrtve. Tako je blizu sv. Jurija utonil mož, ki je gnil živino. Poplavo je povzročil ne samo hud naliv, posebno od sobote na nedeljo, nego tudi sneg ki se je v tem času rapidno topil. Voda je seveda med tem otekla. Skra'nji čas, da se začne brez ozira na ma'enkostne osebne interese prizadejih mejašev z regulacijo Pesnice.

kočam nadaljuje s svojim plodonosnim kulturnim delom. — Pripominjamo, da se je v soboto popoldne vršila razlaga 5. Beethovne simfonije, namenjena predvsem mladini. G. prof. dr. Pavel Kozina je tematično analiziral delo, dr. Čerin pa je s svojim orkestrom nazorno dopolnil razlago predavatelja ter potem vso simfonijo izvajal. Če je zaslužil včerajšnji koncert pohvalo, zasluži sobotno predavanje še večjo, ker se je z njim povečalo zanimanje mladine za razumevanje klasične instrumentalne glasbe. Pač hvaljevredno kulturno delo!

— Lucijan Marija Škrjanc je brez dvoma eden prvih slovenskih kompozitorskih talentov. Njegovi, do sedaj izjavljani samospeli so našli povsod, kjerkoli so bili izjavljani, največje priznanje in posebno zagrebška kritika se je najlaskavejše izrazila o njih, ko jih je pel operni pevec Betetto na svojem zadnjem koncertu v Zagrebu. G. Škrjanc ima v rokopisu tudi več klavirskih del. Izmed teh del igra 4 klavirske skladbe slovenski klavirski virtuoz g. Anton Trst na svojem koncertu v četrtek, dne 15. t. m. v Filharmonični dvorani. Škrjančeve 4 klavirske skladbe so štiri kratke impresije, izredno zanimive in zasnovane popolnoma v moderni smeri. Odlikujejo ga s krasno, terzito melodično linijo. G. Trst mora biti iskreno hvaležen, da nas s svojim izvajanjem seznanja z najnovejšimi deli naše klavirske literature in zato tudi za gotovo pričakujemo, da bo podal g. pianist do odličnega našega rojaka pred polno dvorano. Predprodaja vstopnic v Maticni knjižarni.

Slovesna zaprisega ljubljanskega župana.

Danes, 13. t. m. ob 11. dopoldne je bila v magistratni sejni dvorani svečana zaprisega ljubljanskega župana dr. Ljudevita Periča. Dvorana je bila slovesnemu aktu primerno okrašena z oleandri in cipresami, preprežena s preprogami in razsvetljena. Pri prisegi so bili navzoči skoro polnoštevno vsi novovoljni občinski svetniki, med katerimi so oni SLS nosili v gumbici bele naglje. Točno ob 11. je vstopil v dvorano pokrajinski namestnik minister gosp. Ivan Hribar v spremstvu vladnega tajnika dr. Bogataja. Ob straneh dvorane je bilo zbrano polnoštevno magistratno uslužbenstvo z magistratnim ravnateljem dr. Miljutinom Zarnikom na čelu.

Pokrajinski namestnik je županu kratko objavil, da je osrednja vlada potrdila njegovo izvolitev za ljubljanskega župana ter ga pozval, da kot župan položi v njegove roke prisego vernosti in vdanosti, kakor tudi prisego poštenega izvrševanja službene dolžnosti. Ko je bil na to župan zaprisežen in dotični akt podpisan, je pokrajinski namestnik gospod Ivan Hribar imel kratek nagovor, v katerem je v glavnih obrisih začrtal gospodarski, finančni in socialne naloge, ki čakajo župana z občinskim svetom na rešitve.

V gospodarskem oziru je treba z ozirom na rastoče razširjenje mesta v okolico nove kanalizacije, novih vodovodnih naprav in nove razsvetljave, pereče je vprašanje novega vodovoda in električne centrale.

Na vrata mestne uprave trka socialno vprašanje, v katerem je občina tudi zainteresirana, čeprav ima glavno rešitev država. Težkoče bo mestni upravi delalo finančno vprašanje. Tu bo treba dobiti pravo pot davčne obremenitve, da se s preobremenitvijo ne ubija industrija, čeprav velja načelo, da gospodarsko močnejši podpri šibkejšega.

Pri iskanju kreditov je treba upoštevati načelo varčnosti. Leta 1914. 31. decembra so znašali dolgovi 8 milijonov, koncem februarja tega leta so iznesli 42 in pol milijona, na drugi strani so se seveda dohodki občine zvišali od 1.800.000 na 35 milijonov v letu 1922.

Namestnik je dalje župana opozoril, da posveča posebno pažnjo prospevanju mestnih podjetij.

Končno je zagotovil župana vladne podpore pri izvrševanju gospodarskih in socialnih nalogah občine, naglašajoč, da razpolaga župan z dvetretjinsko večino skupine, ki ji pripada.

Župan dr. Lj. Perič se je zahvalil pokrajinskemu namestniku, izjavljajoč, da bo vestno in nepristransko vršil dolžnosti župana. Pregledno je nato župan navedel vsa ona najbolj pereča vprašanja, ki jih mora občina urediti. Odstavki njegovega govora glede ureditve najkrajšeših socialnih vprašanj so med navzočimi izzvali mnogo pozornosti. Župan je pozival vlado, da tudi ona z materialnimi sredstvi priskoči na pomoč občini pri omejitvi stanovanjske bede in ureditve cenene prehrane nižjih slojev. Vlada bi morala graditi sama gotova poslopja, tako vojašnice in urade. Občinski svet ima dalje rešiti tudi službeno pragmatiko mag. uslužbencev. Svoj govor je zaključil z obljubo, da hoče biti popolnoma nepristranski, da bo spoštoval zakon in da isto pričakuje tudi od strani vlade. — Po tem govoru je bila ob 11.20 zaprisežna ceremonija končana.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. marca 1923.

— **Sola in brezkonfesionalni otroci.** Pokrajinska uprava za Bosno in Hercegovino je sporočila vsem podrejenim šolskim vodstvom, da je izdala ministrstvo prosvete naredbo, da se otroci, ki ne pripadajo nobeni v državi priznanih konfesij, ne smejo sprejemati v šole, ako pa so že sprejeti, se jih mora odpustiti. — Dvomimo, da bi bila ta vest v tej obliki točna, ker si pač ne moremo misliti, da bi ministrstvo prosvete decem onih roditeljev, ki so brez konfesije, enostavno izključilo od vsakega pouka. Ako je ministrstvo dejansko izdalo kako naredbo te ali enake vsebine, jo je gotovo izdalo za vso kraljevino, moralo je torej to naredbo dobiti tudi oddeljenje za prosveto pri naši pokrajinski vladi. Zeleli bi, da bi se ta naredba obelodanila v avtentičnem besedilu, da bi o njej lahko ustvarili pravilno sodbo.

— **Čitateljem „Slov. Naroda“.** Radi preoblike gradiva smo morali danes podlistek „Kite na pomoč!“ izpustiti.

— **Veliki volilni shod Naprednega bloka se vrši v četrtek, 15. marca ob 20. zvečer v veliki dvorani „Uniona“.** Govorila gg. kandidata prof. Josip Reisner in dr. Vladimir Ravnihar. Udeležba je za naprednjake dolžnost!

— **Osrednji volilni odhod „Naprednega bloka“ daje svojim volilcem vsa navodila in pojasnila v Kazini I. nad. na levo vsako dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 13. — 19. ure.**

— **Kolo jugoslov. sester** je lansko leto prvo uvedlo prodajo oljk in sicer za „Deželi dom“. Naročilo je oljke tudi letos in prične s prodajanjem v sredo 14. t. m. Idejo Kola je leto spobralo drugo konkurenčno društvo, kar je jako netakotno in čudno, da ne rabim hujše besede. Bodi! Lepa, dostojna konkurenca sicer to ni, vendar Kolo jugoslov. sester upa, da bo obširno pridno odkupovalo njegove oljke, saj namen, v kateri se bodo prodajale, je blag, dober in vsakemu jasen. Ločite kopijo od originala in kupujte oljke samo tam, kjer bo stal napis „Kolo jugoslov. sester“!

— **Justični škandal na Koroškem.** S Koroškega poročajo: Na kakem višku se nahaja justica na Koroškem priča sledeči slučaj: Začetkom decembra l. l. je prišel orožnik Grunčnik iz Bač na stanovanje Marije Arko v Rutah, da poizveduje o nji in njenem možu Slavkovi, ki je jugoslovanski podanik in stoji kot tak pod strogim nadzorstvom orožništva. Da bi dosegel pri tem več uspeha, je Grunčnik odpeljal Arkovovo služkinjo, 17-letno Marijo Triesnik kakih 100 korakov od stanovanja naprej ter ji velel se vnesti na zmurznjeno zemljo, vprašaje jo, če ima že fanta in če bi hotela imeti njega za fanta. S takimi zvijačami je delal Grunčnik tudi že v drugih slučajih. Dekle še popolnoma nepokvarjeno, je zadevo sporočilo svoji gospodinjini in tudi Mariji Arko, ki je smatrala za svojo dolžnost, da slučaj pred pričami ugotovi in naznani okrajnemu glavarstvu. Zvitji Grunčnik pa je vse utajil in vložil proti Mariji Arko in Mariji Triesnik tožbo radi razžaljenja časti. Kljub temu, da so pred sodnikom priče potrdile, da se izpovedbe Marije Triesnik popolnoma ujemajo z zapisnikom in da je dekle nezmožno si kaj takega izmisliti, je sodnik obsodil Marijo Arko na 20 dni zapore ali 500.000 K globe in Marijo Triesnik na 5 dni zapore ali 200.000 K globe. Ta obsodba je zbudila med Slovenci veliko ogorčenje in jih utrdila v prepričanju, da stoji koroško sodstvo popolnoma pod vplivom Heimatsdiensta in Orgeja. Temu se ni čuditi, ako pomislimo, da delujejo ravno sodniki, kakor dr. Poetsch v Velikovu, dr. Raunig v Pilberku itd. na čelu Slovincem sovražnih organizacij. Značilno za duh našega sodstva je tudi, da je sodnik na upravičeno zahtevo, naj se poskrbi za Marijo Triesnik, ki ne zna zadostno nemški, tolmača, odgovoril, da je sodnija nemška. Šele, ko se ga je opozorilo, da imajo stranke pravico govoriti v svojem jeziku pred sodnijo, je dejal: „Če hočete priti z Vašim nacionalizmom, dobro, potem bomo dobili tolmača!“ To je od mnogih slučajev samo eden. Potem si pa upajo naši državni trditelji, da smo koroški Slovenci zadovoljni in da nimamo nobenih želj.

— **Zahvala.** Gdč. Milka Mankoča podarila je v spomin blagopok. Ivana Mankoča lovskima čuvajima lozarskega lovskega kluba vsakemu 1000 K. Za to velikodušno darilo lozarski lovski klub in čuvaja Blaž Čenčur in Franc Mihevc najsrečnejše zahvaljujejo.

— **„Slovenec“ in predsednik kmetijske družbe.** „Slovenec“ je v svoji nedeljski številki zapet napadel predsednika Kmetijske družbe g. Pirc-a. Ki nas prosti objaviti, da nima kaj reči „Slovenca“ tudi za to zadnjo notico radi žaljenja časti tožiti. marveč, da je njegov pravni zastopnik to celo že dejal.

sko storil. Zadeva mu je celo zelo ljubla, ker mu bo ravno tukaj dana prilika razkrinkati gotove ljudi.

— **„Prosveta“, odsek C. T., priredi na cvetno nedeljo 25. marca v Ljubljani cvetlični dan.** Prispevke vporabi za ustanovitev novih podeželskih knjižnic in za prirejanje predavanj. Prosimo društva in druge prireditelje, da ta dan upoštevajo.

— **Jubilej msgra Toma Zupana.** V članku pod tem naslovom v 58. šte. „S. N.“ na se popravi dve tiskovni hibi: sestro Agnezo (nam.: Agrezo) in: o ljubljanskem dedu (nam.: ljubljanskem dedu).

— **Beogradsko vseučilišče in ruski profesorji.** Vseučilišči svet v Beogradu je sklenil, da ruski pogodbeni profesorji nimajo pravice sodelovati pri volitvah novih vseučiliških profesorjev.

— **Švedski konzulat v naši državi.** Švedska vlada se pogaja z našim ministrstvom zunanjih del glede otvoritve švedskih konzulatov v Beogradu, Zagrebu ali Skoplju. Istočasno deluje švedska vlada tudi na to, da bi sklenila z našo kraljevino trgovsko pogodbo.

— **Naseljenost v naši državi.** Izmed vseh pokrajin naše države je najbolj gosto naseljena Medijumurje, ki obsega 775 kvadratnih km in šteje 96.945 prebivalcev. Na 1 km² prihaja torej 125 prebivalcev. Za Medijumurjem je na gošče naseljena Bačka in Baranja, ki štejeta 797.873 prebivalcev na 9926 km². Na vsak km² prihaja nekaj nad 80 prebivalcev. Na tretjem mestu je najbolj gosto naseljena Slovenija s Prekmurjem. Slovenija obsega 16.197 km² in šteje 1.056.464 prebivalcev. Na enem km² živi torej v Sloveniji in v Prekmurju 65 ljudi. Hrvaška in Slavonija obsega 42.534 km² in šteje 2.613.938 prebivalcev. Na enem km² živi tu 61 ljudi. Na petem mestu je Banat, ki obsega 9776 km² in šteje 582.540 prebivalcev. Na 1 km² prihaja 59 prebivalcev. Na šestem mestu so otoki hrvaškega Primorja, kjer stanuje 56 prebivalcev na 1 km². Ti otoki merijo 513 km² in štejejo 28.710 prebivalcev. Na sedmem mestu je bivša kraljevina Srbija s površino 49.950 km² in s prebivalstvom 2.655.078. Na 1 km² živi tu 53 ljudi. Dalmacija ima površino 12.732 km² in šteje 621.429 prebivalcev. Na enem km² živi tu 50 ljudi. Bosna in Hercegovina šteje 1.889.929 prebivalcev in ima površino 51.199 km². Tu živi 40 prebivalcev na 1 km². Južna Srbija (Makedonija) obsega 45.717 km² in šteje 1.474.560 prebivalcev. Na 1 km² prebiva tu 32 ljudi. Najbolj redko je naseljena Črnogora, ki ima površino 9668 km² in šteje 199.857 prebivalcev. Tu živi na enem km² samo 27 prebivalcev. Povprečno v celi državi živi na 1 km² 45 prebivalcev. V celi državi so najbolj gosto naseljeni kraji okrog Zagreba in Varaždina, najsibše pa okrog Nikšića v Črnigori in Kavadara v Južni Srbiji.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je na Jesenicah po dolgem bolehanju umrl g. Alojzij Schrey, bivši poštar, lesni trgovec in posestnik. Dosegel je starost 73 let. Pokopnik je bil dolga desetletja stebel narodne in napredne misli na Jesenicah. Dolga leta je bil občinski odbornik in načelnik cestnega odbora. Pred desetletji, ko se je vodila ljuta borba med naprednjaki na eni strani in med klerikalci in nemškotari na drugi strani, je bil pokopnik voditelj naprednjakov in njemu pripada zaslug, da se je na zadnje kolikor toliko zašel nemški val, ki je grozil s Koroškega preko Jesenic preplaviti vso Gorenjsko. Kot sošolec blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja je vedno zvesto vstajal na njegovi strani in bil eden prvih borcev svobodnišne ideje na Gorenjskem. Svojo rodbino je vzgojil, kar se razume samo posebi, v strogo narodnem in naprednem duhu. Pogreb bo v sredo 14. tm. ob 16. na leseniški pokopališče. Bodi vrlomu somišljeniku ohranjen prilizen spomin.

— **Umrli je na Cankarjevi cesti v Celju hčerka uradnika podružnice „Slavenske banke“ v Celju g. Majenca Danica.**

— **Javni nameščenci v Celju so imeli v nedeljo 11. tm. ob 11. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma mnogobrojno obiskani shod.** Dvorana je bila nabit polna. Obupni položaj državnega nameščentva je naslikal v svoem govoru g. prof. Rečh. Govorili so tudi razni drugi govorniki. Nato je bila sprejeta 10 točk obsegajoča resolucija. Deputacija štirih članov je po zborovanju predala resolucijo okrajnemu glavarju.

— **Legitimacije za polovično vožnjo na državnih železnici** je dobilo več g. uradnikov in vpokojencev. Knjižice ali legitimacije smo morali z 1. jan. 1923 k finančnemu ravnatelstvu v II. nadstr. v Ljubljani predložiti in plačati pa je šele sedaj po 2 kroni. Skupna svota se v Zagreb vpošle. Da dobi hitreje, je društvo vp. učitelstva po nadič. M. Brezniku svoto položilo. Vsi oni gospodje, ki še niso 2 kroni pri finančnem oddelku v Ljubljani plačali, naj torej takoj svojo dolžnost. Ravnatelstvo drž. želez. je šele pozneje finančni oddelku obvestilo da je 2 kroni stroškov plačati za vsako legitimacijo.

— **Epilog dogodkov v Marezgah.** V izlozbi Maticne knjižarne na Kongresnem trgu 9 se nahaja slika marezških žrtve pred tržaško sodnijo. Za časa občinskih volitev v Marezgah so fašisti požgali okoli 40 hiš, ubili 3 naše kmete in tržaško sodišče je obsodilo nedolžne žrtve fašistovske provokacije povrh še na večletno težko ječo. Naravnost vnebovpiča krivica italijanske justice, je dvojna mera, ki se je po-

služujejo hlapci fašistovske vlade tržaški sodniki. Takoj v začetku obravnave so opustili vse fašiste, krivice onih dogodkov na podlagi neke amnestije, ker so bae branili „svojo nacionalno stvar“, med tem ko so naše kmete, ker so branili svoje življenje, imetje in svojo narodno čast ter v silobranu ubili par fašistov obsodili na več letno težko ječo. Ceneno občinstvo opozarjamo na izloženo sliko.

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 4. do 10. marca izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 39 oseb, 14 moškega in 25 ženskega spola (tujcev 19). Smrtni vzroki: Življenska slabost 2, jetika 7, pljučnica 2, trebušni legar 1, druge nalezljive bolezni 1, možganska kap 1, srčna hiba 1, rak 3, slučajne smrtne poškodbe 2, drugi naravni smrtni vzroki 19. Med tem časom se je rodilo 25 otrok (2 mrtvorajena), 20 moškega in 5 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: Skrlatica 3, trebušni legar 1, influenca 3.

— **Volilne kroglice — otroške „frnikole“.** Kakor poročajo „Niški glasnik“, se igrajo vsi otroci v Nišu na cesti z volilnimi kroglicami. Nekaj uradnik notranjega ministrstva, ki je v niškem volilnem okrožju razdeljeval volilne kroglice, je imel nalogo, več tisoč volilnih kroglic, ki so bile odveč, prepeljati nazaj v Beograd. Kroglice so zložili v zaboj za jajca, ki pa se je zrušil in so se kroglice trkale po niških ulicah. Orožnik, ki je spremljal zaboj, je šele na kolodvoru opazil nesrečo. Med tem pa se je deca na cesti že preteperala za „frnikole“. Oblasti so odredile, da se kroglice poberejo in je bilo do sedaj že nabranih 3000 kroglic.

— **Težka nesreča v Mariboru.** V soboto 10. t. m. zvečer se je igral 15letni dijak Ivan Ferk v Mariboru z nabasanim samokresom. ki mu je padel na tla. Samokres se je sprožil in kroglica je zadela Ferka v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico.

— **Strašen samomor v Sarajevu.** V Sarajevu se je izvršil v nedeljo strašen samomor, ki je razburil celo mesto. Grk Teologus Gorgonatos se je usmrtil na ta način, da se je polil s petrolejem in se zažgal. Umrl je v grozljiv mukah. Samomorilec, ki je brat bogatega trgovca v Sarajevu, je izvršil svoje dejanje v slabomnosti.

— **Koncert v kavarni „Emona“ se vrši danes v torek ob 8. zvečer.** Godba dravske divizije.

— **Cevlje kupujte od domačih tovarnen** trdke Peter Kozina & Ko. z znamko „Pekoa“, ker so isti priznani na boljši in na cenešji. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Sokolstvo.

— **Interesantna družbana prireditev** bo letos vsakokor tombola Sokola Ljubljana II na belo nedeljo. Tako lepih in dragocenih dobikov ni nudila doslej še nobena tombola. Urečena bo najmoderneše, vsled česar bo dolgo stanje izkjučeno. Za prvi glavni dobiček je namenjena elegantna kompletna spalnica, nadaljni popolna kuhinjska oprema, šivalni stroj, bicikli, itd. Šaljihv letos ne bo. — Tablica stanje Din 250 in pridejo tekom tega tedna v promet. Sezite brez odlašanja po niti!

Turistika in sport.

— **Nogometna sezona v Ljubljani** se odprla 18. in 19. t. m. z dvema tekmarima med Ilirijo in Sportklubom iz Beljaka. Ilirija se je pogajala za odprtovrtno tekmo z zagrebško Ilirijo, ker pa mora igrati Ilirija 19. t. m. pokalno tekmo v Zagrebu, je zasedla termin v zadnjem hipu s SV. iz Bellaka, oficijelnim prvakom Koroške, v čegar moštvo igra več Dunajčanov in Gradčanov. Predtekmo igrajo v nedeljo Akademiki proti rezervi Ilirije in v ponedeljek najprej Ilirija II. proti Slaviji in nato Slovan proti Hermesu. — 7. in 8. aprila igra v Ljubljani Hrv. akad. S. K. iz Zagreba, prvak Hrvatske, in sicer prvi dan proti Primorju, drugi dan proti Iliriji. — O veliki noči ogostuje na igrišču Ilirije T. u. S. V. München v. 1850.

Društvene vesti.

— **Podružnica „Jugoslovenske Matice v Celju“** je imela dne 2. marca v Nar. domu svoj redni občni zbor. Udeležba na občnem zboru je bila slaba. Predsednik podružnice ravnatelj celjske gimnazije g. Jeršinovič je predaval o organizaciji in delovanju „J. M.“ Podružnica v Celju je v preteklem letu štela 290 članov. Za predsednika podružnice je bil izvoljen g. ravnatelj Anton Jeršinovič. — Sklenjeno je bilo, da se z dne 3. junija priredi v Celju velika narodna slavnost in je bil v to svrhu izvoljen pripravljalni odbor, da bi se bil inficiral na železnici je samos.

— **Skupščina Društva zasebnih nameščencev**, sklicana za 25. tm., je z ozirom na tekoča pogačanja glede pridružitve nadaljnih organizacij preložena za mesec dni in se bo vršila v drugi polovici aprila t. l. Dan, kdaj se bo vršila skupščina objavimo s popolnim dnevnim redom v prihodnji številki „Glasila“. Osrednji odbor Društva zasebnih nameščencev.

— **Francoski krožek v Celju** je minulo soboto v mali dvorani Narodnega doma priredil prvi družabni večer, ki je bil dobro obiskan. V pozdravnem govoru je predsednik krožka g. dr. Hrašovec poudarjal veliko važnost koljivne tujih jezikov zlasti od strani mladine. Na sporedu so bile tudi deklaracije in predavanje. Ob zvčkih godbe je večer potekel zelo zabavno.

— **Akad. socialno-pedagoški krožek** priredi v sredo, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer na moškem učiteljskem sestanku s sledečim dnevnim redom: 1.) Umetnik in javnost... (Poročilo red. Bek, kereferira tov. S. Škerli). 2. Razgovor. Vstop prost. Vabljeni vsi.

— **Nazeleno društvo „Tobačnih trafikantov“** vabi svoje člane in trafikante sploh na važen sestanek trafikantov, ki se vrši v četrtek dne 15. tm. ob 1/8. zvečer pri „Zlati ribi“. Stritarjeve ul. Prosi se obline udeležbe. Načelnstvo.

Volilna borba.

Shodi Naprednega bloka.

Somišljenike vabimo, da se v čim največjem številu udeležijo shodov, ki jih sklicuje Napredni blok.

1.) Danes, v torek 13. t. m. ob 20. zvečer:

a) V gostilni pri Košaku, na Krekovem trgu.

b) V gostilni pri Zupančiču, na Ahacjevici cesti.

2.) V sredo, 14. t. m. ob 20. v Šiški v gostilni pri Kosmatinu.

— **Klerikalci vabijo v svoj tabor javne in zasebne nameščence.** Klerikalci prirede 14. t. m. zvečer v hotelu Union poseben shod, ki je namenjen javnim in zasebnim nameščencem. Na tem shodu bo govoril sam predsednik klerikalne stranke dr. Anton Korošec, poleg njega pa še kandidat dr. Andrej Gosar in njegov namestnik Jože Pirc. Vabila na ta shod so razposlali vsem javnim in zasebnim nameščencem v Ljubljani. Ljubzen klerikalne stranke do uradništva je znana, saj so takrat, ko so imeli vso moč v deželi v svojih rokah, na vseh shodih kričali, da uradništvo samo „re in žre“ in da je prav uradništvo največja rak-rana v življenju našega naroda in največje breme pred vsem za slovenskega kmeta. Klerikalni poslanci tudi v narodni skupščini niso niti z mezinčcem ganili, da bi se izboljšalo obupno, za državo naravnost sramotno stanje našega uradništva. Sedaj tik pred volitvami pa so naenkrat odkrili svojo veliko ljubzen do javnih nameščencev in jih vabijo v svojo lopo. Kdo izmed javnih nameščencev bo sedaj verjel njihovim sladkim besedam in gostobesednim obljubam? Padovedni smo, koliko kalinov se bo dalo vjeti na te klerikalne limanice?

Borzna poročila.

— **Zagreb, 13. marca (Izv.)** Zapljuček. Devize: Curih 18.45—18.55, Pariz 602.50—605.—, London 467.50—470.—, Berlin 0.475—0.495, Dunaj 0.1385—0.14, Praga 247.50—390.—, Trst 487.—, 481.—, Newyork 99.50—100.50, Budimpešta 3.25—3.30. Valute: dolar 96.—, 98.—, lira 470.—, 475.—.

— **Curih, 13. marca (Izv.)** Današnja predborza: Zagreb 5.60, Berlin 0.0258, Newyork 5.36, London 25.32, Pariz 32.50, Milan 25.65, Praga 15.95, Bukarešta 2.52, Budimpešta 0.1725, Varšava 0.0117, Dunaj 0.00745, avstr. žig. krone 0.007475, Sofia 3.12.

— **Trst, 13. marca,** Zagreb 21.90, Berlin 0.1025, Pariz 126.50, London 98.15, Newyork 20.77, Curih 391.—.

Izpred sodišča.

ZAKONSKA TRAGEDIJA.

Pred današnjo ljubljansko poroto se je zagovarjala Neža Verlinšek iz Smartna. Ki je 19. decembra 1922. udarila svojega moža večkrat s polenom po glavi tako močno, da je umrl za otrpjenjem možgan. Mož je živel z ženo v večnem prepiru, bil je delamržen. Porotniki so potrdili vprašanje glede krivde uboja z 8:3 glasovom, naka je bila Neža Verlinšek obsojena na 4 leta težke ječe.

— **Ponarejeni 1000lirski bankovci.** Včeraj dopoldne je sedel na zatozni klopi 23letni delavec Fran Otrin iz Zaplane pri Vrhniki. Obtoženec, skrajno prefigan in delomržen človek, si je znal pribaviti denar na jako premeten način. Od nekega Pepina Bruna iz Vidma v Italiji je baje dobil ponarejen 1000lirski bankovec, s katerimi je začel slepariti posestnike na Vrhniki. Kupoval je živino in pri vsakem posestniku zastavil 1000lirski bankovec, po katerega pa ni več prišel. Tako je ogoljufal posestnika Mesca na Stari Vrhniki za 14.000 K, posestnika Pavla Birtiča za 10.800 K, Jakoba Ogrina za 10.000 K in Franca Kraševca za 28 tisoč kron. Obtoženec je dosledno svoja dejanja tajil, rekoč, da ni vedel, da so bankovci ponarejeni in da jih je dal samo v zastavo. Porotniki so potrdili vprašanje glede krivde obtoženca in je bil Otrin obsojen na 2 in pol leta težke ječe.

— **Redi poneverbe.** Popoldne se je vršila obravnava proti Karlu F., ki je kot knjižgovodja „Združene gorenjske žage v Lescah“ oškodovalec trdilo za 120.000 kron s tem, da je ponarejal in pretvoril čeke na večje se glaseče vsote. Porotniki so potrdili vprašanje glede krivde, potrdili pa so tudi dodatno vprašanje dr. Lavrečiča o slabomnosti obtoženca, na kar je bil F. oproščen.

Poizvedbe.

— **Izgubil se je revolver Browning** z etnilem, kal. 6.5, na cesti od Mengša do Nadgorice. Pošten naiditelj naj ga vrne proti nagradi g. Feliks Tavčar, Vodice nad Ljubljano.

— **Izgubila se je v nedeljo zvečer denarnica** z nekaj denarja in dokumenti na Ime J. B. Meste. Od kavarne Stritar do Predovičevega sela. Pošten naiditelj naj odda denarnico v uprav. Slov. Naroda ali na naslov. Denar pa si lahko cbrdi.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMŠER.

Odeovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Poslano.

Opozorilo! Vsem tistim osebam, katere o meni po Ljubljani neresnično ali lažljive vesti trosijo, in ako tega takoj ne opuste, bodem proti njim brez usmiljenja sodnijsko postopal.

Ljubljana, 12. marca. 1923.

Alojzij Dular, trgovec.

Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Inserirajte v Slov. Narodu!

Otroško posteljico,
dobro ohranjeno. KUPIM. — Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod »Posteljica/2509«.

Išče se mala sobica
S POSEBNIM VHODOM ZA PISARNO. — Ponudbe na poštini predal 77. 2514

Kupim pletilni stroj
Brez razlike številke ali velikosti. Ponudbe na naslov: I. ČELIK. Novo mesto. 2554

klavir
Istotam se kupi rabljen pisalni stroj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2439

Lepo stanovanje,
obstoječe iz dve sob, kuhinje in pritlikin, SE ZAMENJA Z ENAKIM v mestu ali bližnji okolici. Naslov pove uprava lista. 2529

Več ličarskih pomočnikov,
prvovrstnih, za lakiranje avtomobilov, SPREJME TAKOJ ALOJZIJ MALGAJ, sedlar in ličar, Sp. Šiška, Knezova ulica 121. 2564

Hišo kupim
v večjem kraju, v kateri bi se nahajala trgovina z manufakturim in mešanim blagom, najraje v Sloveniji. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Hiša 2496«.

V najem se odda
dobro vpeljana TRGOVINA Z MESANIM BLAGOM v ljubljanski okolici. — Ponudbe pod »Trgovina/2519« na upravo lista.

Mlaši trgovski sodruidnik
SE IŠČE ZA TRGOVINO KOLONIJALNEGA BLAGA V LJUBLJANI. — Oferti naj se pošljejo na upravo Slovenskega Naroda pod »Kolonijska trgovina/2535«.

Zamenjam stanovanje
in plačam 12.000 K nagrade

Stanovanje visoko pritliko obstoji iz 1 velike, 2 malih sob in vseh pritlikin, se nahaja blizu Elizabetne bolnice. Refektiram na solčno stanovanje v mestu s 3 sobami, pritlikinami, elektr. razsvetljavo in kopalnico. Ponudbe pod »Povrnitev selitvenih stroškov« na upravo Slov. Naroda. 2343

Slovenec

govori angleski, francuski, talijanski, vješt njemačkome u govoru i pismu, imade 20 godišnju praksu kao konobar u prvorazrednim svratištima u inozemstvu, traži mjesto kao vratar. Adresa: A. D., Hotel Slovenec, Zagreb, Frankopanska ulica. 2550

Za delavnico v Ljubljani
IŠČEM KAKRŠENKOLI PRIMEREN PROSTOR. — Ponudbe pod »Dobra najemina/2563« na upravo Slovenskega Naroda.

200 litrov slivovke
prima, ca. 45 % a K 130.—
BENCINAGREGAT
2. P. S. 90 Volt. 10.000 Din. SE PRODA. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2512

Posesniki pod Ljubljano
POZOR!
PRODAM tri parcele gorja in travnikov v obsegu 14 oralo ob deželni cesti (16 km pod Ljubljano). Letni pridelek sena 2.500 kg ter lep bukov gozd, pripraven za žganje apnenic. Cena 50.000 Din. Naslov: Miha Jeriha, Ribnica, Dolenjsko. 2585

Prodajalko
boljšo moč, sprejme modna trgovina J. KETTE v Ljubljani. Osební offeri ducano od 1.—2. pap.

Vse vrste trdega in mehkega lesa
preoznamemo za rezanje v različnih dimenzijah na naši parni žagi, mesečno 500—600 m³. Plača po dogovoru. Istotam se prodajajo bukovi, hrastovi in smrekovi odpadki, zadnji vezani v snope. Vsa polasila daje Franjo Brinc, d. d. paroplova, Crnomelj.

Križevska opekarna A. Lumir in drug sprejema naročila
samo na naslov: Križevske opekarnice Lumir in drug, Križevci pri Ljutomeru.
Naročila
od bivše poslovalnice v Ljubljani se ne izvršujejo.
Vplačila
samo na Slovensko banko v Ljubljani oziroma njene podružnice.

Modna trgovina
A. Šinković in A. Šoss
Ljubljana, Mestni trg 19
prodaja blago s
15%
popusta

Mo krametle!
Ugodna prilika!

Kontoristinja,
izurjena strojenjska, zmogljiva stenografija, SE SPREJME. Samostojna moč ima prednost. Začetnice izključene. — Ponudbe na: A. LAMPRET, Ljubljana, Krekov trg 10. 2518

Stavbni prostor se prodaja
PO UGODNI CENI V DOM. ZALAH. Zelo lepa lega, oddaljen tri minute od kolodvora. — Vpraša se v restavraciji »Nova pošta« v Domžalah. 2531

DO 30. APRILA T. L.
zamenjam stanovanje
V CELJU, obstoječe iz štirih sob, kuhinje, pritlikin in vrta za najmanjše trisobno stanovanje V LJUBLJANI. — Ponudbe pod »Zamenja« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg šte. 3. 2539

Registrirna blagajna SE PRODA.

Naslov pove uprava lista. 2521

Petroleiske vrče
2274

z zaboji ali brez zabojev in železne barile kupujemo v vsaki množini. Hrvat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

Odda se stanovanje,
obstoječe iz ene velike sobe in kuhinje, s 1. majem. — Pogoji: 70.000 kron posojila na posvetstvo. — Ponudbe pod »Ugodnost/2543« na upravo Slovenskega Naroda. 2600

Registrirna blagajna,
99.999, 1 predal, malo rabljena, 4 števec z elektromotorjem 220 Voltov, SE PRODA. — Naslov pove g. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2534

Išče se prevoznik,
pošten in zanesljiv, za sodavičarsko obrt, ki je vajen pri konjih. Znati mora pisati in brati. Stanovanje v hiši. — Poizve se v pisarni Slomškova ulica 27. 2520

Samostojen polir
za visoke in železobetonske stavbe, ki je bil do sedaj pri večjih stavbah in podjetjih na Dunaju, IŠČE MEŠTA. Govori češko, nemško in malo slovensko. — Ponudbe na: W. D. Reber št. 5. 2613

Oddam lepo stanovanje
s 1. majem v novi vili na periferiji mesta, obstoječe iz štirih sob, kuhinje, kopalnice in pritlikin ter event. tudi skladišča; električna razsvetljava, ozir. SE TUDI PRODA. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2577

Ženski model
lepega obraza in las IŠČE SL. KAR proti dobri plači in popolni diskreciji. — Pismene ponudbe pod M. J., umetniški paviljon, Pod Turnom 6. 2598

20.000 do 25.000 dinarjev
proti visokim obrestim in najboljši garanciji za kratek rok se išče. Ponudbe pod »Takoi« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 2399

Trstje za stroje
zdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 2128

Trboveljski premož in drva
stalno v zalogi vsaka množina. Družba Mirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220. 2213

Pozor! Cene nizke!
Oglejte si veliko zalogo otroških vozičkov, dvokoles, motorčkov, šivalnih strojev in pnevmatik. — »Tribuna« tovarni dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 2356

Krojači
2594

za veliko delo se sprejmejo tako!
Vpraša se v trgovini Dvoran trg 3, Ljubljana.

Stroji

različni, malo rabljeni, a popolnoma popravljivi, n. pr. strnilnica, vrtilnica, inženjerska, spehalnica (Stossmaschine), ekscenterska stiskalnica, valjarica, shaping
ugodno napredaj.

Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro »L 2607«.

Perfektna stenografinja
(slovensko-nemška) in strojenjska. IŠČE SLUŽBE; eventualno samo popoldan. — Ponudbe pod »Marec/2611« na upravo Slovenskega Naroda.

Do 4000 kg dobrega sena za govedo ali konje — SE PRODA. — Dolenjska cesta št. 12. 2593

SPREJME SE TAKOJ
samski vrtnarski pomočnik
za obdelovanje zelenjadnega in sadnega vrta. Iščane in »stanovanje« v hiši. — Povpraša se v kolodvorski restavraciji v Ljubljani. 2600

Kdo posodi 12—15.000 Din
NA POSESTVO v Ljubljani proti vknjižbi na prvo mesto. Eventualno se odstopi prazno ali meblirano sobo s posebnim vodom in električno razsvetljavo. — Ponudbe na upravo lista pod »Posojilo/2612«.

Kot pomožna moč
ZELIM VSTOPITI v dežele v mesto v kako trgovino ali kaj podobnega. Vajena sem v trgovini in vsakega drugega dela; stara sem 18 let. Hranim in stanovanje imam, plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo lista pod »Pomožna moč/2624«.

Uradnica,
izurjena strojenjska, SPREJME SLUŽBO KOT PISARNIŠKA MOČ v popoldanskih urah. — Ponudbe pod »Uradnica/2622« na upravo Slov. Naroda.

Skladiščar-ekspediter,
star 18 let, ZELI TAKOJ NASTOPI PRIMERNO SLUŽBO. Zmožen je slovensčine, srbohrvaščine in italijanščine ter računstva in strojenjskega. Naslov pove uprava Slov. Naroda pod »Samostojen/2627«.

Dopisovanja z gospodično,
katera ima veselje posecati gledališče, ZELI MLAD INTELIGENTEN GOSPOD. — Dopise je poslati pod »Gledališče/2621« na upravo Slovenskega Naroda.

Knjigovodja - bilancista,
zmožnega slovenske, srbohrvaške in po možnosti nemške korespondence ter strojenjske IŠČE ZA TAKOJŠNJI NASTOP VEČJA KONFEKCIJSKA TRGOVINA V LJUBLJANI. Oferti naj se pošljejo na: Drago GORUP, konfekcijska trgovina, Ljubljana, Prešernova ulica. 2528

Prodaja se skoro nov klavir
(Minion) priznane tvrdke »Bösendorfer« vsled pomanjkanja prostora. Ogleda se lahko vsak dan dopoldne od 10. do 12. ure. — Naslov pove uprava lista. 2603

SPREJME SE
kompanjon z 200.000 Din
in osebnim sodelovanjem V DOBRO VPELJANO LESNO TRGOVINO. Ponudbe pod »Kompanjon 200/2592« na upravo Slovenskega Naroda.

Knjigovodja-korespondent,
zmožen slovensčine, nemščine, srbohrvaščine in italijanščine, perfekten in samostojen bilancist s petletno prakso IŠČE PRIMERNE SLUŽBE. — Ponudbe pod »Vztrajane« na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2615

Sostanovalec se sprejme
K URADNIKU. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2602

Izurjena šivilja,
vešča vseh del, IŠČE DELO po hišah ali pa na dom. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2606

Seno, slama, ovas
DOBIJE SE najbolje sa skladišta M. DILLIC, Zagreb, Jurišićeva ulica 24. 2609

Gostilna in trgovina
Z MESANIM BLAGOM SE ODDA V NAJEM TAKOJ sami ženski. — Naslov pove uprava lista. 2623

Kupim dobro ohranjeno moško kolo.
Ponudbe do 15. t. m. na upravo lista pod »Kolo 96/2601«.

Prodaja se OTOMANA, usnjena, ZELEZNA POSTELJA s peresnico. — Poizve se: Stara pot 1, I. nadstropje, vrata 3. 2599

Kot vajenka za šiviljo
ZELIM VSTOPITI. Pod kakimi pogoji, se ustmeno dogovorimo. — Ponudbe pod veselje in pridnost/2595« na upravo lista.

PRODAJAMO 100 KOM. hrastovi stabla za dugo.
Hrvatska seljačka gospodarska udruga u Bartolovcu kod Varaždina. 2603

Gostilniška koncesija
z žganjetom v Ljubljani SE ODDA TAKOJ NA RACUN. Potreben je primeren kapital. — Ponudbe pod »Koncesija/2605« na upravo lista do 20. marca t. l.

Sprejme se gospodična
z lepim rokopisom za pisarniške dela. Nastop takoj. — Ponudbe pod »Lepa pisava/2604« na upravo Slovenskega Naroda.

Iščem kompaniona
za svojo dobro ideo trgovino in eksport s kapitalom 150—200.000 dinarjev. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod Bodočnost/2618

Absolvent kmetijske šole
s primerno izobrazbo v gospodarstvu vrtnarstvu, sadjarstvu, gozdarstvu, kletarstvu ter v vseh v to stroko spadajočih delih IŠČE PRIMERNE SLUŽBE, najraje na kakšnem veleposvetu ali pri kakšni lesni trgovini z večjim obratom. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2621

Ženitna ponudba.
Mlad uradnik na vodilnem mestu s svojim pohištvo se želi seznaniti z mlado in simpatično gospodično neomadeževane preteklosti v svrhu poročitve. Samo resne ponudbe s sliko, k se vrne, je poslati na upravo Slovenskega Naroda pod Lepo življenje/2629

Prodaja se po ugodni ceni enonadstropna hiša v dobrem stanju, z osmimi stanovanji in velikim vrtom, v predmestju Ljubljane. — Ponudbe pod šifro »Osem stanovanj 2610« na upravo Slov. Naroda

Stanovanje.

Iščem ali zamenjam svoje stanovanje, obstoječe iz 3 sob in pritlikin za stanovanje obstoječe iz 4 sob in pritlikin v sredini mesta. Najemina postranska stvar. Onemu, ki stanovanje zamenja, plačam visoko nagrado. — Ponudbe pod »Ugodno stanovanje« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5

Lepa naložba kapitala.

Trgovec, rojen Ljubljancan, lastnik realitetne pisarne in več trgovin na Dunaju ter družabnik veletrgovine z živili v Berlinu, bi rad te dni, ko biva tukaj, navezal kupčijske zveze med Berlinom, Dunajem in svojo domovino. Sprejema naročila in zastopstva ter ponudbe živil za Nemčijo in nudi kot najsijajnejšo naložbo glavnice v nakup štiri lastne štirinadstropne moderne hiše v najboljši legi v Berlinu ter elegantno trgovino z modnim blagom na Dunaju. — Eventualno tudi ne lastne hiše in vile na Dunaju in v Berlinu. Cene hišam med Din 90.000 do 150.000. Brzo odločeni kupci naj pišejo pod »Sijajna naložba kapitala 2596« na upravo Slovenskega Naroda, kjer se tudi izvedo naslovi. 2596